



محمد رضا قصایان

بنیاد پژوهشهای اسلامی - گروه جغرافیا و نجوم

خانواده‌های اصیل یزدی بود که به مشهد مهاجرت کرده بود. دکتر عدالتی پس از گذراندن دوره تحصیلات ابتدایی و متوسطه، از سال ۱۳۴۷ش در مقطع کارشناسی رشته فیزیک در دانشگاه فردوسی مشهد به ادامه تحصیل پرداخت و در سال ۱۳۵۰ پس از اخذ مدرک لیسانس، با سمت کارشناسی آزمایشگاه فیزیک، در دانشکده علوم مشهد شروع به کار نمود.

در سال ۱۳۵۳ش برای ادامه تحصیل عازم لندن شد و در سال ۱۳۵۵ موفق به اخذ مدرک کارشناسی ارشد در رشته کیهان‌شناسی از

دکتر محمد تقی عدالتی شاعر، استاد دانشگاه فردوسی مشهد، ستاره‌شناس، مؤلف و محقق در زمینه نجوم و اخترفیزیک، رئیس رصدخانه دانشگاه فردوسی مشهد و مدیر گروه جغرافیا و نجوم بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی، پس از عمری تلاش علمی، فرهنگی و اجتماعی در ۱۹ شهریور ۱۳۸۳ دار فانی را وداع گفت.

وی در ۱۳۲۴/۴/۳۱ شمسی در خانواده‌ای مذهبی در مشهد مقدس چشم به جهان گشود. پدرش به شغل نساجی اشتغال داشت و از

دانشگاه دورهام گردید و در ۱۳۵۷ش با دفاع از رساله «تعیین عناصر هندسی و فیزیک ستارگان دوتایی» در رشته نجوم و اختر فیزیک از دانشگاه منچستر انگلستان، با درجه PHD فارغ التحصیل شد و از ۱۳۵۸ش به عنوان عضو هیأت علمی دانشکده علوم دانشگاه فردوسی مشهد با مرتبه استادیاری به تدریس و تحقیق در رشته فیزیک و نجوم مشغول شد. وی پس از گذراندن دوره مطالعاتی در نبراسکای آمریکا در سال ۱۳۶۷ به ایران بازگشت و تحقیقات و مطالعات خویش را وسعت داد، در سمینارها و کنفرانسهای علمی داخل و خارج کشور و تألیف و ترجمه کتابهایی در موضوعات نجوم و اختر فیزیک و اجرای چندین طرح تحقیقاتی، برپایی کنفرانسها و همایشها و آموزش نجوم و تأسیس رصدخانه و همکاری با مجامع علمی - پژوهشی داخل و خارج کشور، موجب شد تا در سال ۱۳۸۲ به عنوان استاد نمونه کشوری از دانشگاه فردوسی شناخته شود و چندین لوح سپاس و تقدیرنامه از مراکز علمی و پژوهشی داخل و خارج دریافت نماید.

آثار قلمی و شرکت در همایش های علمی

۱- ترجمه و تألیف بیش از ۵۰ کتاب در موضوعات نجوم و اختر فیزیک، اوقات شرعی و استهلال و تهیه و تنظیم تقویم که از این تعداد

۳۴ عنوان آن در ده سال همکاری ایشان با بنیاد پژوهشهای اسلامی به چاپ رسیده است.

۲- نگارش ۱۷ مقاله به زبان انگلیسی، چاپ شده در نشریات معتبر کشورهای خارجی و مجامع بین المللی و چند کتاب در دست چاپ.

۳- نگارش ۲۶ مقاله به زبان فارسی که در نشریات معتبر دانشگاهی و مراکز پژوهشی به چاپ رسیده که حدود ۱۰ مقاله در فصلنامه مشکوة بوده است.

۴- شرکت در بیش از ۳۵ سمینار و کنفرانس علمی داخلی و خارجی که یادکرد آن مجال دیگر می طلبد.

۵- ارائه و اجرای بیش از ۱۶ طرح پژوهشی - علمی.

۶- عضویت در ۴۲ سازمان علمی - پژوهشی خارجی و داخلی، و نیز عضویت در هیأت تحریریه مجله مشکوة.

شایان یادآوری است که بعضی از کتابهای تألیفی مرحوم دکتر عدالتی به عنوان کتاب دانشگاهی در رشته نجوم و اخترفیزیک تدریس می شود.

فقدان این دانشمند فرهیخته و گرانقدر، ضایعه بزرگ برای جامعه علمی بود. روحش شاد و قرین رحمت خداوندگار باد.

①